KU WOLNEJ POLSCE

BIULETYN CODZIENNY ARMII POLSKIEJ NA WSCHODZIE

WYDAJE: WYDZIAŁ INFORMACJI I OŚWIATY DTWA A. P. NA WSCHODZIE

Piątek, dnia 17 września 1943 roku — Nr. 567

Zwrot w bitwie pod Salerno

V ARMIA AMERYKAŃSKA PRZESZŁA DO OFENSYWY

Londyn, 16. IX. Kwatera główna sprzymierzonych ogłosiła wieczorem, że dziś w godzinach porannych V armia amerykańska przeszła do ofensywy w rejonie Salerno. Amerykanie uderzyli w pasie między dwiema rzekami, zlikwidowali klin wbity przez Niemców i wyparli wojska niemieckie ze stanowisk na płn. zachód od Altavilla. Oddziały amerykańskie ścigają bez wytchnienia wycofującego się n-pla. Dowódca V armii amerykańskiej gen. Clark oświadczył, że Amerykanie trzymają się pewnie na przyczółku pod Salerno. Na wybrzeżu lądują wciąż nowe wojska, a VIII armia brytyjska szybkim marszem zbliża się do frontu, na którym trwa zacięta bitwa między Amerykanami a Niemcami; oba te fakty już w najbliższych godzinach dadzą się odczuć na froncie pod Salerno. Działania V armii wspomagane są na wielką skalę przez marynarkę wojenną i lotnictwo. Okręty brytyjskie, wśród nich 2 pancerniki o pojemności 30 tys. ton, posiadające działa 15-calowe - zasypują gradem pocisków stanowiska nieprzyjacielskie. Lotnictwo sojusznicze bombarduje dniem i nocą koncentracje wojsk niemieckich, transporty oraz linie zaopatrzeniowe na tyłach. W działaniach biorą udział również bombowce z baz na Środk. Wschodzie. W ciągu ostatnich 2-ch dni samoloty sprzymierzonych dokonały 4 tys. wypadów bojowych, z których nie powróciły zaledwie 4 aparaty. VIII armia brytyjska posuwa się szybko ku północy. Zdobyła ona miasto Scalea i zbliża się do portu Sapri, który dzieli od frontu pod Salerno przestrzeń 80-u km. W **Scalea** znajduje się doskonałe lotnisko dla myśliwców, Sapri jest ważną bazą wodnopłatowców. Korespondenci wojenni donoszą, że sprzymierzeni zainstalowali w płd. Włoszech bazy lotnicze, które pozwalają na znaczne wzmożenie ofensywy powietrznej. Wczoraj na każdych 5 km kw. terenu, zajmowanego przez Niemców pod Salerno - spadło 170 ton bomb.

PRZYBYWAJĄ DALSZE OKRĘTY WŁOSKIE

Flota włoska zawinęła do Aleksandrii

Londyn, 16. IX. Do portu w Palermo zawinęło 28 mniejszych włoskich okrętów wojennych, ponadto szereg dalszych okrętów wojennych i włoskich statków handlowych przybyło na Cypr, do Algieru i na Maltę. Ogółem do portu La Valetta na Malcie przypłynęło już 38 okrętów wojennych, 11 z nich skierowano do Aleksandrii. Korespondenci wojenni donoszą, że flotylla wojenna, składająca się z 2-ch włoskich pancerników "Italia" i "Vittorio Veneto" o pojemn. po 35 tys. ton, 4-ch krążowników i 5-u kontrtorpedowców, zawinęła dziś przed południem do portu w Aleksandrii. Flocie włoskiej towarzyszyły brytyjskie okręty wojenne. Na spotkanie floty włoskiej wypłynął okręt brytyjski, na **którego** pokładzie znajdował się dowódca floty sprzymierzonych w basenie Śródziemnomorskim adm. Conyngham. Cała prasa podkreśla znaczenie faktu, że pokonana flota włoska przypłynęła do tej samej Aleksandrii, od której lądowe wojska włoskie znajdowały się w odległości niespełna 100 km, stykając się do zadania b. **ciężkiego** ciosu sprzymierzonym.

We Włoszech i na Bałkanach

KŁOPOTY NIEMIECKIE CORAZ WIĘKSZE

Londyn, 16. IX. Ze źródeł neutralnych w dalszym ciągu napływają wiadomości o oporze włoskim przeciwko Niemcom. W płn. Włoszech szereg ważnych ośrodków strategicznych, wśród nich wiele miejscowości na wybrzeżu, znajduje się w rękach oddziałów włoskich. Strajki szerzą się w dalszym ciągu. Jeden z dzienników szwedzkich donosi, że opór ludności cywilnej przeciwko Niemcom jest coraz silniejszy. W dzielnicy robotniczej Mediolanu zebrano ulotki, donoszące o uwolnieniu Mussoliniego i spalono je na jednym z głównych placów miasta. W Turynie trwa widocznie strajk, gdyż Niemcy ogłosili przez radio, że robotnicy, którzy nie powrócą do pracy, staną przed sądami doraźnymi. Oddziały niemieckie na Korsyce i Sardynii rozbrojone zostały przez Włochów.

Londyn, 16. IX. Jugosłowiańskie oddziały bojowe walczą nadal w różnych punktach kraju. Posiadają one wiele sprzętu, odebranego Włochom. Wielki oddział jugosłowiański rozwija działania w bezpośrednim sąsiedztwie Su-

szaku. Partyzanci zdobyli również Nowe Miasto na płn.wschód od tego portu, inne oddziały oblegają Split, przecięto też wszystkie linie kolejowe, prowadzące do Ljubljany. W Albanii partyzanci zadają ciężkie straty okupacyjnym wojskom bułgarskim. W Grecji głównodowodzący wojsk niemieckich ogłosił, że żołnierze włoscy, którzy oddadzą broń partyzantom, będą rozstrzelani. Do Turcji przybyło wielu rannych żołnierzy włoskich z Dodekanezu. Rząd grecki ogłosił nazwiska trzech oficerów niemieckich, odpowiedzialnych za stracenie 50-u zakładników po wypadzie commandos brytyjskich na Kretę.

Londyn, 16.IX. Nowych kłopotów przysparza Niemcom sprawa jeńców sojuszniczych, zwolnionych z obozów włoskich. Wczoraj naczelny dowódca wojsk niemieckich Kesselring ogłosił przez radio, że wszyscy jeńcy anglo-amerykańscy zgłosić się mają do najbliższej niemieckiej wojskowej placówki poza Rzymem. Jeńcy, stawiający opór, będą traktowani zgodnie z przepisami prawa wojennego. Również Włosi, okazujący pomoc jeńcom, będą karani na zasadzie przepisów niemieckich. Jednocześnie marsz. Kesselring ustalił karę śmierci za ukrywanie, lub niszczenie przedmiotów, należących do armii niemieckiej. Prawdopodobnie idzie tu głównie o samochody wojskowe, których Niemcy wiele stracili.

Londyn, 16.IX. Z Madrytu donoszą, że Ojciec Święty odmówił przyjęcia wysłannika marsz. Kesselringa. Odmowę umotywowano tym, że Niemcy naruszyli prawo międzynarodowe, wkraczając do Rzymu, który ogłoszony był otwartym miastem.

Na Zachodzie wznowiona WIELKA OFENSYWA LOTNICZA

Londyn, 16.IX. W toku wczorajszych rozległych działań lotniczych nad Francją ciężkie bombowce amerykańskie dokonały m.in. nalotów na fabryki lotnicze Hispano-Suiza i Renault, fabrykę łożysk kulkowych oraz obiekty przemysłowe w mieście Montluçon /47 km na płn. zachód od Vichy/, gdzie znajdują się wielkie zakłady chemiczne, huty szklane oraz jedna z największych we Francji wytwórni opon. Średnie bombowce amerykańskie zbombardowały szereg lotnisk w płn. Francji, przedmiotem szczególnie ciężkiego nalotu było lotnisko pod Abbeville. Zniszczono 16 maszyn niemieckich, z nalotu nie powróciło 6 bombowców i 3 myśliwce. W kilka godzin po działaniach lotnictwa amerykańskiego bombowce brytyjskie dokonały nalotu na obiekty przemysłowe w Nantes.

Londyn, 16.IX. Nocy dzisiejszej samoloty brytyjskie bombardowały Berlin i tereny płn. zachodnich Niemiec. Myśliwce brytyjskie atakowały w tym samym czasie lotniska w płn. Francji. Z działań nocnych nie powróciło 8 bombowców i 2 myśliwce.

ROSJANIE ZDOBYLI NOWOROSYJSK

Londyn, 16.IX. Dziś wieczór ogłoszono w Moskwie, że wojska sowieckie łącznym natarciem z lądu i z morza zdobyły Noworosyjsk, jeden z najważniejszych portów na morzu Czarnym. W walkach o Noworosyjsk rozbito 4 dywizje niemieckie i jedną rumuńską. Na innych odcinkach frontu sowieckiego sytuacja przedstawia się następująco: Prawe skrzydło wojsk sowieckich, uderzających w kierunku Dniepru, przełamało obronę niemiecką między liniami kolejowymi z Charkowa do Krasnogradu i Łozowaja. Na lewym skrzydle Rosjanie idą naprzód i jeden dzień marszu dzieli ich od ważnej linii kolejowej z Czaplino do Berdiańska. Szybkie postępy innej kolumny sowieckiej w kierunku Zaporoża grożą przecięciem linii kolejowej z Dniepropietrowska do Melitopola, stanowiącej główne połączenie kolejowe z Krymem. Na płn. Ukrainie wojska sowieckie uderzają na Kijów. Przez wyrwę pod Nieżynem nacierają coraz większe ilości czołgów i piechoty. Kijów zagrożony jest również przez kolumnę sowiecką, idącą z rejonu miasta Priłuki.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Londyn, 17.IX. Ostatnie depesze z frontu włoskiego podają, że V armia amerykańska ODZYSKAŁA Z POWROTEM STANOWISKA, UTRACONE W CIĄGU OSTATNICH 4-CH DNI. Obecnie przyczółek, zajmowany przez siły amerykańskie, ciągnie się na 15 km w głąb lądu. Natarcie wojsk amerykańskich trwa. Gen. Clark w specjalnym rozkazie dziennym do swych żołnierzy powiedział m.in.: "Nasza V armia i VIII armia brytyjska pójdą dalej naprzód. Zdobędziemy Neapol, Rzym i płn. Włochy - uwolnimy naród włoski od najeźdźcy niemieckiego!"

Londyn, 17.IX. Z Jugosławii nadeszła wiadomość, że oddziały patriotów jugosłowiańskich ZDOBYŁY SPLIT, wielki port nad Adriatykiem.

Londyn, 17.IX. Moskwa doniosła o nowych klęskach niemieckich na froncie wschodnim. Rosjanie zdobyli ważny węzeł kolejowy Łozowaja na skrzyżowaniu linii Kijów-Zagłębie Donieckie i Charków-Zaporoże. Zdobyte też zostało miasto Romny, silnie umocniony punkt na przedpolu Kijowa. Wojska sowieckie uczyniły nowy wyłom w głównych niemieckich liniach obronnych nad Desną, sforsowały rzekę i zajęły miasto Nowogrod Siewierski na połowie drogi między Briańskiem a Nieżynem, stanowiące ważny punkt oporu niemieckiego.